

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма «Історія та археологія»
Спеціальність 032 Історія та археологія
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і методики
викладання історії
протокол № 2 від 1 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історичне краєзнавство
Викладач	Королько Андрій Зіновійович
Контактний телефон викладача	0342-59-60-06
Е-mail викладача	andrii.korolko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа 15.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>«Історичне краєзнавство» є вибіркоvim компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня бакалавра з галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 032 «Історія та археологія». Курс спрямований на формування системного мислення, поглиблення знань, умінь і навичок з історико-краєзнавчої роботи. Його програма включає відомості, що поглиблюють і доповнюють знання з історичної географії та картографії, археології, етнографії, ономастики, топоніміки, генеалогії, соціології тощо, які є складовими частинками у вивченні та популяризації серед місцевого населення рідного краю. Вивчення складових змісту цієї дисципліни – це сходинка до пізнання студентами рідного краю, реалізації інтересів у вивченні навколишнього середовища та історико-культурного надбання України, формування краєзнавчих знань, умінь і навичок засобами студентської і позастудентської освіти, яку слід молодим людям через певний час, після закінчення вищого навчального закладу, екстраполювати в гуманітарно-освітній простір, здобувши кваліфікацію бакалавра історії та археології.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни є: засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок студентів з організації історико-краєзнавчої роботи; здатність популяризувати вивчення історії рідного краю під час проведення різноманітних громадських і освітніх заходів, використовуючи сучасні технології навчання; формування інтегральної, загальних, спеціальних (фахових) компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в музейній, архівній, освітній, екскурсійній сферах, громадській роботі, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Основні цілі вивчення дисципліни – виділяти наскрізні поняття з історико-краєзнавчої роботи, планувати і проводити заняття з вивчення історії рідного краю за допомогою сучасних методів і технологій навчання; студенти повинні навчитися моделювати заняття з історії рідного краю різних типів і видів в освітній та громадській роботі; студенти, здобувши кваліфікацію бакалавра історії та археології, повинні навчитися застосовувати у практичній діяльності сучасні технології навчання з історії рідного краю.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
Пропонована дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:	

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2 – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 6 – здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 8 – здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях;

спеціальній (фахові) компетентності (СК):

СК 1 – усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності;

СК 5 – здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.);

СК 6 – здатність використовувати різні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних;

СК 7 – здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини;

СК 10 – здатність вільно оперувати спеціальною термінологією;

Програмні результати навчання студента.

ПРН 1 – знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему;

ПРН 2 – розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності;

ПРН 4 – володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі;

ПРН 5 – вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами;

ПРН 9 – мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України;

ПРН 10 – застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів діяльності;

ПРН 13 – розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції

12

семінарські заняття	18			
самостійна робота	60			
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
5-й семестр	032 Історія та археологія	3	вибірковий	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		Кількість год.		
		лекції	семі- нарські заняття	самостій- на робота
Тема 1. Основи історичного краєзнавства.		2	2	7
Тема 2. Становлення і розвиток історичного краєзнавства в Україні у ХІХ – на початку ХХ ст.		2	2	8
Тема 3. Розвиток історичного краєзнавства у ХХ – на початку ХХІ ст.		1	4	8
Тема 4. Усні джерела, ономастика, топоніміка і антропоніміка в історичному краєзнавстві. Археологія і ономастика в історичному краєзнавстві.		1	2	7
Тема 5. Етнографічні матеріали – основне джерело історичного краєзнавства. Етнографія і фольклор в історичному краєзнавстві.		1	2	7
Тема 6. Пам'яткоохоронна діяльність в Україні. Пам'ятки історії, архітектури і культури в історичному краєзнавстві та шкільній музейній роботі.		2	2	7
Тема 7. Писемні джерела в історичному краєзнавстві.		2	2	8
Тема 8. Структура та план написання історії населеного пункту.		1	2	8
ЗАГ:		12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Семестровий контроль рівня знань та успішності студентів відбувається у формі <i>заліку</i>. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума балів за поточний контроль знань (50 балів, перемножені на два).</p> <p>Підсумковий бал за поточний (і водночас, у підсумку, і семестровий) контроль знань складається із суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально – 10 балів), двох тематичних тестових контрольних робіт (максимально – 20 балів) та виконання трьох індивідуальних завдань – походження прізвища, імені та населеного пункту, де народився або живе студент (-ка) (3-4 с.) (5 балів), родовід студента (-ки) (на аркуші – на вибір А-4, А-3, А-2, А-1) (5 балів) і історико-краєзнавча робота про свій населений пункт (10 балів) (максимально – 20 балів). В сукупності виконання усіх видів робіт становить до 50 балів включно.</p>			
Вимоги до письмових робіт	<p>Написання тематичної тестової контрольної роботи, як правило, є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки.</p> <p>Тематична тестова контрольна робота включає: – 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання).</p>			

	<p>Приклади типового завдання для контрольної роботи, на основі питань, що розглядалися на лекційних і семінарських заняттях.</p> <p>Тематична тестова контрольна робота виконується в тестовій формі (10 тестів по одному балу за питання). Тести згенеровані на сайті дистанційного навчання на платформі d-learn на сторінці дисципліни.</p>
Семінарські заняття	<p>У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять. Водночас здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики.</p> <p>Оцінювання знань та науково-пошукової роботи студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:</p> <p>“5” балів – знання студента(ки) відмінні.</p> <p>Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Історичне краєзнавство». Виявляє усвідомлені вміння і навички, необхідні для майбутньої роботи, вміє використовувати необхідну джерельну базу та історіографію, порівнювати, співставляти різні явища і процеси, давати вичерпний аналіз порушеної проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дослідження тощо. Володіє просторовою компетенцією, вмінням систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, історичним критичним мисленням, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має синтетичне мислення, застосовує оптимальну стратегію науково-дослідницької роботи та ін. Керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності.</p> <p>“4” бали – знання студента(ки) добрі.</p> <p>Студент(ка) має глибокі й повні знання програмного матеріалу, усвідомлені вміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Володіє понятійним апаратом, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, будує аргументацію на основі доказів. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію візуальних джерел, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має певний рівень синтетичного мислення, застосовує оптимальну стратегію пізнавальної діяльності тощо. В основному, керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності. Однак допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.</p> <p>“3” бали – знання студента(ки) задовільні.</p> <p>У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (в межах 50% і навіть більше), не здатен(на) повною мірою використати знання, вміння і навички на практиці; відповідь не чітка і надто спрощена. Посередньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, не вміє до кінця систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати матеріал, переконливо аргументувати свою відповідь. Вміє організовувати пошук візуальних педагогічних джерел, але не може їх критично проаналізувати. В</p>

	<p>основному, керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності, однак, хоч і володіє більшою частиною фактичного матеріалу, викладає його не досить послідовно і логічно, не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки.</p> <p>“2” бали – знання студента(ки) незадовільні.</p> <p>У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 40%), відсутні уміння й навички, тому він (вона) не здатен(на) їх використовувати на практиці; відповідь не змістовна, в роботі є дуже суттєві помилки. Не ознайомлений(а) належним чином з методологією та організацією підготовки до семінарських занять та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерела з візуальної історії. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом, відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка й оцінка інших. Не вміє організовувати пошук візуальних педагогічних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує на належному рівні сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології в науковій діяльності.</p> <p>На семінарських заняттях студенту виставляється оцінка за національною (п'ятибальною) шкалою, що є середнім арифметичним усіх отриманих оцінок, що додаються, <i>наприклад</i>, $4 + 5 + 4$, в сумі вийде 13, поділивши на три (кількість оцінок), вийде 4,33, тобто “добре”. Ця сума в 5-бальній шкалі переводиться в традиційну 15-бальну систему шляхом множення цієї цифри на чотири і заокруглення за елементарними правилами математики, в даному випадку вийде 17).</p>
Індивідуальна робота	<p>Студент під час самостійної роботи виконує три індивідуальні завдання:</p> <p>індивідуальна робота № 1: походження прізвища, імені та населеного пункту, де народився або живе студент (-ка) (3-4 с.) – 5 балів;</p> <p>індивідуальна робота № 2: та родовід студента (-ки) (на аркуші – на вибір А-4, А-3, А-2, А-1) – 5 балів;</p> <p>індивідуальна робота № 3: історико-краєзнавча робота про свій населений пункт – 10 балів.</p> <p><i>Критерії оцінювання індивідуальних робіт № 1 № 2.</i></p> <p>Походження прізвища, імені та населеного пункту, де народився або живе студент (-ка) (3-4 с.) та родовід студента (-ки) (на аркуші – на вибір А-4, А-3, А-2, А-1).</p> <p>Оцінка «п'ять» ставиться, якщо студент (-ка) виявляє глибокі, повні, цілісні, міцні і творчо засвоєні знання щодо вивчення походження назви населеного пункту, де народився(-лася) /проживає студент (-ка), а також прізвища та імені студента (-ки), та родоходу власної сім'ї, усвідомлені уміння і навички, необхідні для роботи в навчальних закладах середньої освіти; відповідь чітка і завершена, у письмових роботах не повинно бути помилок. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної і зарубіжної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями. Знає історико-краєзнавчу термінологію, володіє понятійним апаратом, відмінно орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно.</p>

площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історико-краєзнавчий матеріал щодо вивчення походження назви населеного пункту, власного прізвища та імені, родоvodu власної сім'ї. Повною мірою володіє історичним критичним мисленням, аналізом (вміє розбивати історико-краєзнавчу інформацію на компоненти, розуміючи їх взаємозв'язки та організаційну структуру. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції з вивчення історії рідного краю, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем; будує переконливу аргументацію в індивідуальній роботі. Вміє організовувати комплексний пошук, неупереджений аналіз та інтерпретацію історико-краєзнавчих джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Має синтетичне мислення. Проводить рефлексію, самооцінку та коригування пізнавальної діяльності; вміє долати труднощі, вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час виконання індивідуальних робіт компетенції тощо. Здатен(на) пропагувати історико-краєзнавчий матеріал через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

Оцінка «**чотири**» ставиться, якщо студент(ка) має глибокі і повні знання програмного матеріалу щодо вивчення походження назви населеного пункту, де народився(-лася) /проживає студент (-ка), а також прізвища та імені студента (-ки), та родоvodu власної сім'ї, усвідомлені уміння і навички, здатен (на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена, у письмових роботах є незначні помилки. Ознайомлений(а) з найновішими досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та, головне вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Знає історико-краєзнавчу термінологію і наукову періодизацію, володіє понятійним апаратом, добре орієнтується в історичній хронології, володіє просторовою компетенцією (інтелектуальні операції, що дають змогу бачити за умовно-площинними зображеннями історичні факти, події та явища); створює розумний баланс між соціальною, економічною, політичною і культурною складовою історії, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історико-краєзнавчий матеріал щодо вивчення походження назви населеного пункту, де народився(-лася) /проживає студент (-ка), а також прізвища та імені студента (-ки), родоvodu власної сім'ї. Достатньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Здатен (на) самостійно на основі сформованих ціннісних орієнтирів оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції з вивчення історії рідного краю, дотримуючись принципів наукової об'єктивності й неупередженості, пропонувати певні способи розв'язання суспільних проблем, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації

інтегрувати знання для розв'язання власних проблем; будує аргументацію на основі 2-3 доказів. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію історико-краєзнавчих джерел (як українською, так й іноземними мовами); може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси у навчальній діяльності. Має певний рівень синтетичного мислення. Застосовує оптимальну стратегію діяльності; проводить самооцінку пізнавальної діяльності, вдосконалює з достатнім рівнем автономності здобуті під час виконання індивідуальних робіт тощо. Використовує під час виконання індивідуальних робіт історико-краєзнавчий матеріал, здатен(на) його пропагувати через просвітницьку діяльність. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні.

Оцінка «три» ставиться, якщо у студента (ки) є суттєві помилки в оформленні індивідуальних робіт щодо вивчення походження назви населеного пункту, де народився(-лася) /проживає студент (-ка), а також прізвища та імені студента (-ки) та родоводу власної сім'ї (більше 50 %), елементарні уміння і навички щодо виконання такого виду робіт; не здатен (на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; у письмових роботах є суттєві помилки. Ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати в індивідуальних роботах. По-середньо знає історико-краєзнавчу термінологію і володіє понятійним апаратом, задовільно орієнтується в історичній хронології, не достатньо володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історико-краєзнавчий матеріал. По-середньо володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Знає історичну персоналістику, але не може порівнювати й оцінювати діяльність історичних осіб із позиції загальнолюдських та національних цінностей; визначати роль людського фактора в історії, розкривати внутрішні мотиви й зовнішні чинники діяльності історичних осіб. Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. Мінімально використовує під час виконання індивідуальних робіт історико-краєзнавчий матеріал. Керується моральними та етичними нормами, з повагою і розумінням ставитися до інших світоглядних позицій, враховує гендерний підхід, поважає різноманітність та мультикультурність в Україні. Вдосконалює з посереднім рівнем автономності здобуті під час виконання індивідуальних робіт компетенції.

Оцінка «два» ставиться, якщо у студента (ки) в оформленні індивідуальних робіт щодо вивчення походження назви населеного пункту, де народився(-лася)/проживає студент (-ка), а також прізвища та імені студента (-ки), та родоводу власної сім'ї виявлені елементарні знання фактичного матеріалу (до 25 %), відсутні уміння і навички, тому не здатен (на) їх використати на практиці; дані індивідуальних робіт не змістовні і не доречні, є суттєві помилки (більше 75 %). Не ознайомлений(а) з досягненнями вітчизняної історіографії, джерелознавства, науковими концепціями, та не вміє їх використовувати під час виконання індивідуальних робіт. Практично не знає історико-краєзнавчу термінологію (до 25 %), незадовільно

	<p>орієнтується в історичній хронології (до 25 %), не володіє просторовою компетенцією; не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історико-краєзнавчий матеріал. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом. Не вміє організовувати пошук історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Знає історичну персоналістику на рівні переліку історичних постатей. Не використовує інноваційні технології і не має синтетичного мислення. Не дотримується норм професійної етики, не виявляє усвідомлення необхідності удосконалення професійних якостей, не вдосконалює здобуті під час навчання компетенції.</p> <p><i>Критерії оцінювання індивідуальної роботи № 3.</i></p> <p>Історико-краєзнавча робота про свій населений пункт.</p> <p>Напередодні підготовки написання історико-краєзнавчої або будь-якої іншої індивідуальної роботи з курсу «Історичне краєзнавство» студент (-ка) здійснює пошук джерел. Для виконання такого типу завдання студент (-ка) користується книгозбірнями таких бібліотек: 1) Наукової бібліотеки Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; 2) відділу краєзнавчої літератури Івано-Франківської обласної універсальної наукової бібліотеки імені Івана Франка; 3) районної бібліотеки; 4) сільської/міської бібліотеки, де проживає студент (-ка). Допоможуть також і виявлені матеріали в музейних закладах обласного і районних центрів, громадських сільських/міських і шкільних музеїв. Ще одна група – усні джерела – опитування жителів місцевості, де народився/проживає студент (-ка).</p> <p>Структура і обсяг історико-краєзнавчої роботи студента (-ки) виглядає по-різному, в залежності з якого він/вона населеного пункту – якщо це невеличке село, то, звичайно, обсяг матеріалу буде значно менший. Але кожна робота має обов'язково мати такі структурні одиниці: титульна сторінка; зміст; розділи і підрозділи роботи; висновки; список використаних джерел, додатки. Обсяг роботи – від 20 до 80 сторінок. Від цих компонентів залежить оцінювання робіт за 10-бальною шкалою оцінювання.</p>										
Умови допуску до підсумкового контролю	Форма і терміни підсумкового контролю визначаються навчальним планом. Студент(-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.										
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – залік.</p> <p>Розподіл балів</p> <table border="1" data-bbox="577 1608 1474 1953"> <thead> <tr> <th>Завдання</th> <th>Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Дві оцінки на семінарських заняттях</td> <td>5x2=10 балів</td> </tr> <tr> <td>Дві тематичні тестові контрольні роботи</td> <td>10x2=20 балів</td> </tr> <tr> <td>Індивідуальні роботи № 1, № 2 і № 3.</td> <td>5+5+10=20 балів</td> </tr> <tr> <td>Разом:</td> <td>50x2=100 балів</td> </tr> </tbody> </table>	Завдання	Кількість балів	Дві оцінки на семінарських заняттях	5x2=10 балів	Дві тематичні тестові контрольні роботи	10x2=20 балів	Індивідуальні роботи № 1, № 2 і № 3.	5+5+10=20 балів	Разом:	50x2=100 балів
Завдання	Кількість балів										
Дві оцінки на семінарських заняттях	5x2=10 балів										
Дві тематичні тестові контрольні роботи	10x2=20 балів										
Індивідуальні роботи № 1, № 2 і № 3.	5+5+10=20 балів										
Разом:	50x2=100 балів										
7. Політика навчальної дисципліни											
<i>Контрольні письмові роботи, як правило, виконуються студентами після почергово проведених чотирьох семінарських занять.</i>											

Індивідуальні проєкти (завдання) виконуються три: походження прізвища, імені та населеного пункту, де народився або живе студент (-ка) (3-4 с.); родовід студента (-ки) (на аркуші – на вибір А-4, А-3, А-2, А-1); історико-краєзнавча робота про свій населений пункт.

Академічна доброчесність:

У Прикарпатському університеті навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dztjc>), Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/evnhu>), Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/eonvn>).

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою успішного складання заліку з пропонованого курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити в таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

За умови відсутності студента(-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважних причин (довідки, виданої лікарською установою, заяви, підписаної в деканаті і т. п.), отримання негативної оцінки або невчасного виконання студентами індивідуальних робіт у визначений день (як правило, в середу о 15.00–16.00 год.) має відбутися відпрацювання. Політика курсу передбачає Perezдачу усіх невиконаних завдань у встановлений термін. Пропущене заняття студент(ка) може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило, «відпрацювання» проходить в усній формі, шляхом вирішення тестових завдань на сайті дистанційного навчання тощо.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» ([введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.](https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf)) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Баженов Л. В. Проблема упорядкування краєзнавчих навчальних дисциплін // Всеукраїнська нарада з питань викладання навчального курсу «Основи краєзнавства» у закладах вищої освіти. Матеріали та документи. Київ, 24 травня 2018 р. – К., 2018. – С. 28–31.
2. Бондаренко Г. Теоретичні та методологічні проблеми історичного краєзнавства // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2011. – № 3. – С. 23–29.
3. Верменич Я. В. Суб'єктивні межі та об'єктивні можливості історичного краєзнавства: деякі міркування щодо осмислення шляхів місцевої історії // Український історичний журнал. – 2008. – Вип. 2. – С. 129–144.
4. Верменич Я. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні. – К., 2003. – 516 с.
5. Всеукраїнська нарада з питань викладання навчального курсу «Основи краєзнавства» у закладах вищої освіти. Матеріали та документи. Київ, 24 травня 2018 р. / Науковий редактор О.П. Реєнт, відповідальний редактор О.А. Удод. – К., 2018. – 112 с.
6. Гаврилів Б. Галицьке краєзнавство. Ч. 1.: Історичні дослідження на Прикарпатті в ХІХ – поч. ХХ ст. – Коломия : Вік, 1997. – 166 с.
7. Гаврилів Б., Любінець І. Історичне краєзнавство. – Івано-Франківськ: Плай, 2001. – 406 с.
8. Глушко М. Історико-етнографічне районування Галичини: сучасний стан // Карпати: людина, етнос, цивілізація. – 2009. – № 1. – С. 8–18.
9. Глушко М. Етнографічне районування України: стан, проблеми, завдання (за матеріалами

- наукових досліджень другої половини ХХ – початку ХХІ століть) // Вісник Львівського університету. Серія історична. – Львів : ЛНУ ім. Ів. Франка, 2009. – Випуск 44. – С. 179–215.
10. Голубко В., Качараба С., Середяк А. Історичне краєзнавство. Навчальний посібник. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 180 с.
11. Гончаров О. Про місце краєзнавства в системі новітніх наукових напрямів і дисциплін // Українське краєзнавство в соціокультурному просторі: історичні ретроспекції та виклики сучасності / За заг. ред. О. П. Реєнта. – К. : Український пропілей, 2017. – С. 15–22.
12. Гончаров О. Науковий потенціал краєзнавства: ретроспективний погляд, сучасний стан та шляхи підвищення ефективності // Краєзнавство. – 2015. – № 1/2. – С. 129–143.
13. Гончаров О. Про підготовку навчального посібника з краєзнавства для вищих навчальних закладів України // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2011. – №3. – С. 56–61.
14. Горбик В. О., Денисенко Г. Г., Скрипник П. І. Пам'ятки України: проблеми збереження і дослідження ; НАН України, Ін-т історії України. – К., 1994.
15. Григор'єва Т. З історії створення закону про збереження пам'яток старовини // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2008. – № 1–4. – С. 146–153; 2011. – № 2. – С. 250–263.
16. Деміденко О. Я., Іванова О. М., Кузнецова В. І. Основи краєзнавства. – К., 2001. – 92 с.
17. Дем'янчук Г. С., Дем'янчук Б. Г., Дем'янчук А. Г. Українське краєзнавство: сторінки історії. – К.: Вид. центр «Просвіта», 2006. – 296 с.
18. Дмитрук В. Програма розвитку краєзнавства: регіональний рівень реалізації // Українське краєзнавство в соціокультурному просторі: історичні ретроспекції та виклики сучасності / За заг. ред. О. П. Реєнта. – К. : Український пропілей, 2017. – С. 31–40.
19. Жупанський Я., Круль В. Про об'єкт і предмет вивчення національного краєзнавства // Краєзнавство. – 1994. – № 1–2. – С. 3–6.
20. Закон України «Про охорону культурної спадщини» // Урядовий кур'єр. – 2000. – 12 липня.
21. Заремба С. Українське товариство охорони пам'яток історії та культури : іст. нарис. – К. : Логос, 1998. – 244 с.
22. Історичне краєзнавство. Напрями та методи історико-краєзнавчих досліджень: курс лекцій / В. Є. Голубко, А. В. Середяк, Р. Я. Генєга та ін. – Львів, 2011. – 304 с.
23. Кашаба О. Історичне краєзнавство як складова національної освіти: теоретичний аспект // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2010. – №1–2. – С. 96–105.
24. Кашаба О. Теоретико-методологічна дискусія з питань історичного краєзнавства в 20-ті – на початку 30-х років ХХ ст. // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2009. – № 3–4. – С. 21–27.
25. Королько А. Гурткова історико-краєзнавча робота у закладах вищої освіти: зміст та особливості // Історико-краєзнавча діяльність у закладах освіти в умовах Нової української школи. Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 18 травня 2023 р. / За наук. ред. М. Ю. Косила і А. З. Королька. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2023. С. 10–19. URL: <https://kiu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/56/2023/12/materialy-zbirnyka-konferentsii-istoryko-kraieznavcha-diialnist-u-zakladakh-osvity-v-umovakh-nush.-m.-ivano-frankivsk.-18.05.2023-r.-maket.pdf>
26. Королько А. Історико-краєзнавча робота у закладі вищої освіти як складова частина популяризації вивчення історії Прикарпаття // Історико-краєзнавча діяльність у закладах освіти: проблеми і перспективи. Збірник тез доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 22 квітня 2021 р. / За наук. ред. М. Ю. Косила і А. З. Королька. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2022. С. 15–22. URL: <https://kiu.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/56/2022/12/Матеріали-збірника-конференції-Історико-краєзнавча-діяльність-у-закладах-освіти.-2022.-Ред.-№2.pdf>
27. Краєзнавство в Україні: сучасний стан і перспективи. Науковий збірник. – К. : Видавничий центр «Академія», 2003.
28. Кремень В. Вітчизняне краєзнавство: стратегічні орієнтири сучасної освітньої парадигми // Краєзнавство. – 2011. – № 3. – С. 10–15.
29. Крип'якевич І. П. Поради тим, хто займається історико-краєзнавчими дослідженнями // Український історичний журнал. – 1960. – № 3. – С. 130–132.
30. Макаруч С. Історико-політичне та етнографічне районування України: питання співвіднесеності // Народознавчі зошити. – 2001. – Зошит 3 (39). Травень-Червень. – С. 388–394.
31. Маньковська Р. Краєзнавство і освіта: витоки і перспективи співбуття // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2011. – №3. – С. 16–23.
32. Маньковська Р. Захисник національної спадщини [про Петра Тронька] // Краєзнавство.

Науковий журнал. – 2010. – № 1–2. – С. 11–16.

33. Національна спілка краєзнавців України в інформаційному просторі. До 90-річчя журналу «Краєзнавство» / [відп. ред. О.П. Реєнт; упоряд.: Є.В. Букет, В.І. Дмитрук, Р.В. Маньковська, В.І. Милько]. – К. : НСКУ, 2017. – 183 с.

34. Основи краєзнавства: підруч. для студ. закладів вищої освіти / НАН України, Національна спілка краєзнавців України; за ред. О. П. Реєнта; вид. 2-ге, доп. – Київ, 2021. – 376 с.

35. Охорона культурної спадщини в Україні: зб. нормат. док. – К. : ХІК, 2003.

36. Пам'ятки архітектури і містобудування України: Довід. Держреєстру національного культурного надбання / В.В.Вечерський, О.М.Годованок, Є.В.Тиманович та ін.; за ред. А.П.Мардера, В.В.Вечерського. – К. : Техніка, 2000. – 664 с.

37. Перспективи розвитку краєзнавчого руху: пропозиції до проекту Державної програми розвитку краєзнавства на період до 2025 р. // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2013. – С. 4–9.

38. Прикарпаття: спадщина віків: Пам'ятки природи, історії, культури, етнографії / ред. М. Кугутяк ; ПНУ ім. В. Стефаника. – Львів : Манускрипт-Львів, 2006. – 567 с.

39. Прокопчук В.С. Історичне краєзнавство Правобережної України 30-х років ХХ – початку ХХІ століття: від репресій, занепаду – до відродження, розквіту. – Кам'янець-Подільський : Абетка-НОВА, 2005. – 600 с.

40. Реєнт О. Краєзнавство в Україні: історичні традиції і стратегія розвитку. – К., 2021. – 292 с.

41. Реєнт О. П. Освітнє краєзнавство як загальнодержавна справа // Всеукраїнська нарада з питань викладання навчального курсу «Основи краєзнавства» у закладах вищої освіти. Матеріали та документи. Київ, 24 травня 2018 р. – К., 2018. – С. 11–16.

42. Реєнт О. Науково-методологічні аспекти сучасного краєзнавства // Українське краєзнавство в соціокультурному просторі: історичні ретроспекції та виклики сучасності / За заг. ред. О. П. Реєнта. – К. : Український пропілей, 2017. – С. 10–15.

43. Реєнт О. Науково-методологічні засади сучасного краєзнавства // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2017. – № 1–2. – С. 21–25.

44. Реєнт О., Дмитрук В. Поступ українського краєзнавства // Краєзнавство: науковий журнал. – 2015. – № 1–2. – С. 8–27.

45. Репресоване краєзнавство (20–30-ті роки). – К., 1991. – 478 с.

46. Томенко М. В. Знати і шанувати свою Малу Батьківщину // Всеукраїнська нарада з питань викладання навчального курсу «Основи краєзнавства» у закладах вищої освіти. Матеріали та документи. Київ, 24 травня 2018 р. – К., 2018. – С. 24–28.

47. Треф'як Я. Методика краєзнавчої роботи в національній школі. – Івано-Франківськ, 2002. – 110 с.

48. Тронько П.Т. Історичне краєзнавство. Крок у нове тисячоліття: досвід, проблеми, перспективи. – К., 2000.

49. Тронько П. Краєзнавство на межі тисячоліть // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2000. – № 1–2. – С. 8–19.

50. Тронько П., Прокопчук В. Український комітет краєзнавства: історія становлення й наслідки діяльності // Краєзнавство. Науковий журнал. – 2010. – № 1–2. – С. 76–95.

51. Удод О. А. Краєзнавча освіта у закладах вищої освіти України: стан, проблеми, перспективи // Всеукраїнська нарада з питань викладання навчального курсу «Основи краєзнавства» у закладах вищої освіти. Матеріали та документи. Київ, 24 травня 2018 р. – К., 2018. – С. 16–24.

52. Уривалкін О. Історичне краєзнавство. Навчальний посібник. – К., 2006. – 296 с.

53. VI з'їзд Національної спілки краєзнавців України (23 січня 2017 року). Матеріали та документи / [за заг. ред. О.П. Реєнта; упоряд.: В.І. Дмитрук, Р.В. Маньковська, В.І. Милько]. – К., 2018. – 269 с.

Викладач

Доцент кафедри історії України і методики викладання історії Королько А. З.